

ACHILLES HENCZEL

ZAGADNIENIE REWIZJI KARTY NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

I. WPROWADZENIE

Podpisana 26 VI 1945 r. w San Francisco Karta Narodów Zjednoczonych miała być zbiorem najbardziej zasadniczych norm prawnych wytyczających właściwy rozwój odradzającej się po II wojnie światowej społeczności międzynarodowej. Celem przyjętych w tym dokumencie regulacji prawnych było osiągnięcie i utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa państw.

Rezultatem różnic w ocenie działalności i rozmaitego traktowania przez państwa członkowskie roli, jaką powinna spełniać Organizacja Narodów Zjednoczonych, była polaryzacja stanowisk tzw. wielkich mocarstw. Odmienne pojmowanie istoty Organizacji przejawiało się głównie w krytycznej ocenie zasadniczych jej uregulowań uzgodnionych wcześniej w San Francisco.

Chociaż w okresie 38 lat funkcjonowania ONZ działalność jej okazała się godna uznania w takich sferach, jak: utrzymanie pokoju światowego, dekolonizacja, kodyfikacja prawa międzynarodowego, pozostało jednak bardzo dużo istotnych problemów, których rozstrzygnięcie dziś jeszcze jest zbyt odległe. Czy rozwiązać je pomoże zmiana zasadniczych postanowień Karty? Czy często widoczną nieskuteczność działań ONZ usprawiedliwi argument o jej zestarzeniu się, skostnieniu na skutek niedokonywania dotąd jej rewizji? Odpowiedzi poszczególnych członków Organizacji na te pytania są bardzo zróżnicowane.

Trwająca od 1945 r. dyskusja nad tym zagadnieniem przechodziła różne formy i stopnie zainteresowań. Zamierzeniem autora jest syntetyczne przedstawienie genezy i przebiegu prac nad rewizją Karty Narodów Zjednoczonych, a także jej formalnych i merytorycznych przesłanek. Analiza problemu przeprowadzona została na podstawie działań podejmowanych na forum Zgromadzenia Ogólnego, jego stałych komitetów, w szczególności Komitetu VI (Prawnego), oraz w wielu innych gremiach powołanych ad hoc przez Zgromadzenie. Celem dokonania właściwej periodyzacji autor posłużył się kryterium nasilenia prac w tej mierze

w Zgromadzeniu Ogólnym, jak i w jego organach nad tym niezwykle kontrowersyjnym, z prawnego jak i politycznego punktu widzenia zagadnieniem.

Zgodnie z powszechnym prawem międzynarodowym poprawki do umowy wprowadzają te same układające się strony przez zawarcie innej umowy, chyba że pierwotna umowa zawiera szczególną procedurę zmian. Jako warunek niezbędny wprowadzenia jakiegokolwiek zmiany do umowy międzynarodowej jest więc zgoda wszystkich państw, które są jej stronami. Jest to zgodne z obowiązującą do dzisiaj zasadą prawa międzynarodowego — *pacta sunt servanda*. W miarę jednak rozwoju form współdziałania państw, zwłaszcza zaś rozkwitu tzw. dyplomacji wielostronnej, wykształciła się reguła większości głosów przy podejmowaniu uchwał, która całkowicie zdominowała stosowaną wcześniej zasadę jednomyślności. Wpłynęło to również na sposób wprowadzania zmian do umów międzynarodowych.

Pierwszą, zresztą kontrowersyjną, próbę teoretycznego opracowania zagadnienia wprowadzania zmian do umów międzynarodowych podjął, w okresie prac przygotowawczych do konferencji wiedeńskiej o prawie traktatów, prawnik brytyjski Sir Humphrey Waldock — czwarty z kolei specjalny referent Komisji Prawa Międzynarodowego — w swym trzecim raporcie przedstawionym na sesji KPM w 1964 r.¹

Raport ten wzbudził duże zainteresowanie członków Komisji reprezentujących różne systemy prawne świata. W projekcie swym Waldock rozróżnił pojęcia „poprawka” (ang. amendment) oraz „rewizja” (ang. revision) umowy międzynarodowej². Po dyskusji KPM w komentarzu stwierdziła, że termin „poprawka” oznacza wprowadzenie zmian do niektórych, poszczególnych postanowień umowy. Pojęciu „rewizja” odpowiada zaś dokonanie zmiany całości umowy bądź zasadniczych, wpływających na jej treść i znaczenie, postanowień³. Zdaniem KPM rozróżnienie to, przedstawione w trzecim raporcie Waldocka, nie odzwierciedlało w pełni dotychczasowej praktyki państw. Z tego względu Komisja proponowała wprowadzenie do tekstu Konwencji pojęcia „modyfikacja” (ang. modification). Artykuł 41 ustęp 1 Konwencji stanowi, że dwie lub więcej stron umowy wielostronnej może zawrzeć porozumienie co do modyfikacji umowy jedynie we wzajemnych stosunkach między sobą. Chodzi tu więc o taką zmianę postanowień umowy, która będzie obo-

¹ Yearbook of the International Law Commission 1954, t. II — Third Report on the Law of Treaties, by Sir H. Waldock.

² St. E. Nahlik, *Kodeks prawa traktatów*, Warszawa 1976, tłumaczy angielskie określenie „amendment” jako „zmiana”. W przekładzie Konwencji wiedeńskiej K. Kocot i K. Wolfke zatytułowali część IV Konwencji „Poprawki i modyfikacje traktatów”. Terminu „poprawka” używa też A. Klafkowski, *Prawo międzynarodowe publiczne*, Warszawa 1979.

³ Reports of the International Law Commission 1966, dok. A/6309.

wiązywać tylko w stosunku do pewnych stron, zmianę dokonaną tylko przez te strony — *inter se*.

Część IV Konwencji wiedeńskiej jest zatytułowana „Poprawki i modyfikacje umów międzynarodowych”. Artykuł 39 stanowi ogólną regułę dotyczącą poprawek, a Mianowicie — porozumienie stron. O poprawkach do umów wielostronnych traktuje artykuł 40 Konwencji. Artykuł 41 dotyczy zaś porozumień co do modyfikacji umów wielostronnych tylko w stosunkach między niektórymi stronami. W tekście Konwencji nie ma użytego w projekcie Waldocka określenia „rewizja”. KPM stwierdziła bowiem, że chociaż ma on powszechne zastosowanie w praktyce międzynarodowej, jednak zamieszczenie w Konwencji terminu „rewizja umowy” może spowodować pewne negatywne skojarzenia z jego stosowaniem w politycznej i prawnej działalności państw przed II wojną światową. Pomimo więc obowiązywania wielu umów wielostronnych, (często są to statuty organizacji międzynarodowych) które zawierają tzw. klauzule rewizyjne dopuszczające dokonanie całkowitej rewizji umowy, sama Konwencji wiedeńska pomija milczeniem to zagadnienie⁴.

II. REWIZJA KARTY NARODÓW ZJEDNOCZONYCH W ŚWIETLE JEJ POSTANOWIEŃ

Karta zawiera postanowienia nadające pewnym organom oraz kwalifikowanej większości członków ONZ możliwość dokonania zmian jej poszczególnych artykułów. Rozdział XVIII Karty przewiduje dwa sposoby postępowania: zwyczajny i nadzwyczajny.

Zwyczajną procedurę zastrzega artykuł 108. Stanowi on, iż warunkiem uzyskania przez poprawkę mocy obowiązującej w stosunku do wszy-

⁴ Wiele doniosłych umów międzynarodowych, będących najczęściej statutami różnych organizacji, zawiera tzw. klauzule rewizyjne, umożliwiające dokonanie całkowitej rewizji umowy. Jako przykład mogą tu służyć: art. 109 Karty Narodów Zjednoczonych, art. 18 Statutu Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, art. 12 Paktu Północnoatlantyckiego, art. XXXIII Karty Organizacji Jedności Afrykańskiej, a także w dumnych umowach międzynarodowych, nr. art. XVII Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa, art. 30 konwencji genewskiej z 1958 r. w sprawie morza terytorialnego i strefy przyległej, art. 35 Konwencji genewskiej z 1958 r. w sprawie morza pełnego, art. 20 Konwencji genewskiej z 1958 r. w sprawie rybołówstwa i konserwacji zasobów biologicznych morza pełnego, art. 13 Konwencji genewskiej z 1958 r. w sprawie szelfu kontynentalnego, art. 23 Międzynarodowej konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej, art. IX Konwencji o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, art. 22 Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego. Wszystkie wymienione powyżej akty prawne zawiera praca: K. Kocot i K. Wolfke, *Wybór dokumentów do nauki prawa międzynarodowego*, Wrocław—Warszawa 1976.

stkich członków Organizacji jest uchwalenie jej większością głosów 2/3 członków Zgromadzenia Ogólnego i ratyfikowanie w trybie przewidzianym w ich konstytucjach przez 2/3 członków Organizacji, włączając w to wszystkich stałych członków Rady Bezpieczeństwa.

Nieco inaczej dokonywanie zmian w Karcie reguluje artykuł 109. Ma on charakter procedury nadzwyczajnej. Artykuł 109 w swym oryginalnym brzmieniu przyjętym na konferencji w San Francisco stanowił w paragrafie 1, że Ogólna Konferencja Narodów Zjednoczonych w celu przeprowadzenia rewizji Karty może być zwołana w czasie i miejscu określonym uchwałą 2/3 głosów członków Zgromadzenia Ogólnego oraz większością głosów którychkolwiek 7 członków Rady Bezpieczeństwa. Zgodnie z jego paragrafem 2, każda zmiana Karty zalecona większością 2/3 głosów przez konferencję rewizyjną uzyska moc prawną po ratyfikowaniu przez 2/3 członków Organizacji, włączając w to wszystkich stałych członków Rady Bezpieczeństwa. W myśl zaś paragrafu 3 artykułu 109, jeśli taka konferencja nie odbędzie się przed X doroczną sesją Zgromadzenia, to wniosek o jej zwołanie umieszczony będzie na porządku dziennym tejże sesji. Konferencja taka dojdzie do skutku, jeżeli o jej zwołaniu zadecyduje zwykła większość członków Zgromadzenia Ogólnego oraz zgodne głosy którychkolwiek 7 członków Rady Bezpieczeństwa.

31 VIII 1965 r. weszły w życie ((przyjęte 17 XII 1963 r. w trybie artykułu 108) poprawki do artykułów 23 i 27 Karty, zgodnie z którymi liczbę niestałych członków Rady Bezpieczeństwa powiększono z 6 do 10. Tym samym w Radzie zasiadało teraz 15 państw. Po wprowadzeniu tej poprawki Sekretarz Generalny ONZ wystąpił z propozycją dostosowania do nowej regulacji artykułów 23 i 27 brzmienia artykułu 109. Bez dokonania bowiem odpowiedniej zmiany umożliwiono by mniejszości członków Rady Bezpieczeństwa zadecydowanie o zwołaniu Ogólnej Konferencji dla rewizji Karty. Zgodnie z przyjętą na XX sesji poprawką zwiększono wymaganą liczbę którychkolwiek członków Rady z 7 do 9, dostosowując tym samym treść artykułu 109 paragraf 1 do wcześniejszych zmian w artykule 27 Karty⁵.

Podobnym, lecz o wiele bardziej skomplikowanym, zagadnieniem było dalsze istnienie paragrafu 3 omawianego artykułu 109 w jego pierwotnym brzmieniu. Jego treść i znaczenie wzbudziły wiele kontrowersji wśród członków Organizacji. Ponieważ odpowiednie uchwały, zgodnie z artykułem 109 paragraf 3, o zwołaniu konferencji rewizyjnej zarówno Zgromadzenia Ogólnego jak i Rady Bezpieczeństwa, przyjęto w 1955 r., przeto Sekretarz Generalny ONZ zwrócił uwagę, iż paragraf ten należy traktować jako zdezaktualizowany i zasugerował jego uchylenie⁶. Wprowadzenie bowiem w jego tekście poprawki na wzór paragrafu 1 nie będzie

⁵ Dok. A/Res/2102 (XX).

⁶ Dok. A/5974.

służyło ani praktycznemu celowi, ani też technicznej czy prawniczej poprawie dotychczas obowiązującego paragrafu 3. W dyskusji nad tą propozycją Sekretarza Generalnego ONZ, która odbyła się w Komitecie VI, duża liczba delegatów wyraziła pogląd, że z tzw. powodów historycznych paragrafu tego nie należy jednak uchylać. Zawiera on postanowienie, które tylko pozornie dotyczy X sesji Zgromadzenia Ogólnego, jak i posiedzenia Rady Bezpieczeństwa z tego okresu. Zwolennicy jego dalszego obowiązywania bez jakichkolwiek zmian (głównie Australia i Chiny), powołując się na funkcjonowanie Komitetu Przygotowawczego dla przeglądu karty, twierdzili, że działalność, której podstawą prawną jest paragraf 3 omawianego artykułu, nie została jeszcze (tj. w 1965 r.) zakończona przez Zgromadzenie Ogólne. Uchylenie więc tego paragrafu poddałoby w wątpliwość jej prawny, legalny charakter⁷. Poprawki wprowadzone na XX sesji Zgromadzenia ograniczono tylko do zmiany treści paragrafu 1 artykułu 109 Karty.

W procedurze nie ma żadnej istotnej różnicy pomiędzy artykułem 108 a 109, zwłaszcza jego paragrafem 2. Skład Ogólnej Konferencji jest taki sam jak Zgromadzenia Ogólnego, tzn. każdy członek Organizacji jest reprezentowany i ma 1 głos. W przeciwieństwie do decyzji Zgromadzenia Ogólnego podejmowanych w ważnych sprawach zgodnie z artykułem 18 paragraf 2, decyzje podjęte według artykułu 108 nie wymagają większości głosów 2/3 członków „obecnych i głosujących”, lecz wszystkich członków Zgromadzenia. Tę samą regułę stosuje się do decyzji Konferencji Ogólnej — stosownie do artykułu 109 paragraf 2. Jak słusznie zauważa Kelsen, to iż Konferencja Ogólna ma „zalecać” zmianę Karty, podczas gdy Zgromadzenie Ogólne, w myśl artykułu 109, ma „przyjąć” poprawki — nie stanowi żadnej prawnej różnicy w funkcji obu tych ciał. Poprawki uchwalone przez Zgromadzenie czy zmiany zalecone przez Ogólną Konferencję wchodzi w życie wobec wszystkich członków, także tych, których przedstawiciele głosowali przeciwko nim w Zgromadzeniu albo na Konferencji Ogólnej, lub ich nie ratyfikowali⁸.

III. PIERWSZE DZIESIĘĆ LAT OBOWIĄZYWANIA KARTY

Zagadnienie zmiany Karty lub zwołania Ogólnej Konferencji Narodów Zjednoczonych dla przeprowadzenia rewizji jej postanowień było przedmiotem, prac Zgromadzenia Ogólnego od początku jego działalności, stając się w latach późniejszych stałym punktem obrad na wielu jego kolejnych sesjach.

Sprawy podnoszone w dyskusjach dotyczyły zwłaszcza zmian strukturalnych Organizacji w odniesieniu do niektórych jej głównych organów

⁷ Dok. A/C.6/SR. 897.

⁸ Zob. H. Kelsen, *The Law of the United Nations*, London 1951, s. 816.

oraz zagadnień związanych z utrzymaniem pokoju, regulowaniem sporów międzynarodowych czy problemem uniwersalizmu Organizacji. Miejsce pierwszoplanowe zajmowała ewentualna rewizja postanowień o składzie i metodzie głosowania w Radzie Bezpieczeństwa oraz tzw. prawo weta stałych jej członków. W tych istotnych dla merytorycznej działalności ONZ zagadnieniach dyskusje i spory między delegacjami państw koncentrowały się wokół formalnych możliwości dokonania zmian w Kartcie bądź na jej kompleksowej rewizji.

Z pierwszymi inicjatywami wprowadzenia do porządku obrad Zgromadzenia wniosku o zwołanie konferencji rewizyjnej wystąpiły podczas drugiej części I sesji — Kuba⁹, natomiast w rok później — Argentyna¹⁰. Delegat Argentyny proponował uznanie za konieczne zwołanie takiej konferencji w celu zbadania prawa weta, postulował jego zniesienie w rezultacie doświadczeń zdobytych podczas jego stosowania oraz wskazał na konieczność dostosowania działalności Organizacji do celów i zasad ustanowionych w rozdziale I Karty, zwłaszcza jeżeli owa działalność dotyczy prawnej równości państw i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Obie te propozycje nie doczekały się jednak głosowania na obradach [plenarnych Zgromadzenia, zostały bowiem wcześniej zdecydowanie odrzucone¹¹.

W trakcie wielu debat nad zwołaniem konferencji rewizyjnej w myśl artykułu 109 Karty, tak na forum Zgromadzenia, jak i różnych jego komitetów, zwyciężył pogląd, że jeszcze nie nadszedł czas do rozważań, czy Karta powinna już być zmieniana. Propozycje różnych delegacji uznano więc za przedwczesne. Natomiast co do metody głosowania w Radzie Bezpieczeństwa stwierdzono, że ponieważ uzgodniono ją w rezultacie określonej sytuacji politycznej i niewłaściwe oraz szkodliwe byłoby rozwiązywanie tej sprawy przez zwykłą zmianę Karty.

Rozważając włączenie do porządku obrad X sesji Zgromadzenia Ogólnego propozycji zwołania konferencji rewizyjnej już na VII sesji w 1953 r. duża liczba państw wyraziła pogląd, iż pożądane byłyby wcześniejsze przygotowania tak, by na swej X sesji Zgromadzenie mogło wyrazić opinię, czy taka konferencja powinna zostać zwołana¹². Część delegacji poparła wniosek o zwołanie konferencji, a nawet domagała się jak najszybszego zrewidowania Karty, wskazując przy tym poszczególne jej artykuły, które wymagałyby zmiany¹³. Z drugiej strony stwierdzono, że zajmowanie się tą sprawą przed X sesją Zgromadzenia jest dalece przedwczesne oraz

⁹ Dok. A/C.1/8.

¹⁰ Dok. A/351.

¹¹ Dok. A/AC.24/31.

¹² Porównaj: dok. A/C.1/8, dok. A/3511 oraz dok. A/AC.24/31.

¹³ Zob. projekt rezolucji przedstawiony przez Argentynę, Kubę, Kanadę, Holandię, Nową Zelandię i Pakistan — dok. A/C.6/L.306/Rev. 2.

że propozycje i sugestie przesadzające z góry rewizję Karty wpłyną niewątpliwie na wzmoczenie napięcia międzynarodowego¹⁴.

W toku ożywionych dyskusji w Komitecie VI, na skutek stanowiska części państw członkowskich, powstał problem: czy Zgromadzenie Ogólne jest kompetentne do podejmowania różnych prac przygotowawczych do zwołania konferencji rewizyjnej¹⁵. W przedstawionych stanowiskach przeważała opinia, iż Zgromadzenie kompetencji takiej nie posiada. Stwierdzono m.in.: po pierwsze — Zgromadzenie, zgodnie z artykułem 109 paragraf 3, może tylko zadecydować, czy konferencję należy zwołać, oraz określić jej datę i miejsce, po drugie — nie ma pewności, iż konferencja taka będzie zwołana i wobec tego każda decyzja, która by z góry zakładała jej zwołanie, byłaby sprzeczna z literą wspomnianego artykułu.

Przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne rezolucja 796 (VIII) stanowiła, że — zgodnie z postanowieniem artykułu 109 paragraf 3 — propozycja zwołania konferencji rewizyjnej będzie wymagała obszernych przygotowań zarówno ze strony Sekretarza Generalnego ONZ, jak i państw członkowskich w celu ułatwienia pracy Zgromadzenia. Zwraçała się dalej do Sekretarza Generalnego ONZ o przygotowanie, publikację i rozprowadzenie wśród państw członkowskich do 1955 roku:

- 1) systematycznego zbioru nie publikowanych jeszcze dokumentów Konferencji Założycielskiej ONZ w San Francisco,
- 2) kompletnego indeksu dokumentów tej konferencji oraz
- 3) zbioru informacji o dotychczasowej działalności organów Narodów Zjednoczonych¹⁶.

IV. X SESJA ZGROMADZENIA OGÓLNEGO — PROBA BILANSU FUNKCJONOWANIA ORGANIZACJI

Po przyjęciu rezolucji 796 (VIII) o publikacji dokumentów, dotyczących zarówno tworzenia Karty, jak i jej stosowania, poszczególne delegacje składały oświadczenia w sprawie przeprowadzenia rewizji tego dokumentu. Miało to miejsce tak w czasie uroczystych obrad odbywających się w San Francisco w czerwcu 1955 r. dla upamiętnienia dziesiątej rocznicy podpisania Karty, jak i podczas debaty generalnej na X sesji Zgromadzenia Ogólnego. Umieszczonemu na porządku obrad punktowi „Propozycja zwołania Ogólnej Konferencji Narodów Zjednoczonych w celu przeprowadzenia rewizji Karty” Zgromadzenie poświęciło 6 posiedzeń (542 - 547)

¹⁴ Zob. projekt rezolucji przedstawiony przez delegacje Egiptu i Kostaryki — dok. A/C.6/L.305.

¹⁵ Dok. A/C.6/SR.371 - 380.

¹⁶ Dok. A/Res/796 (VIII).

od 17 do 21 XI 1955 r. Przyjęta w tej sprawie rezolucja 992 (X) była oparta na projekcie przedstawionym łącznie przez delegacje sześciu państw: Ekwadoru, Iraku, Kanady, Stanów Zjednoczonych, Tajlandii i Wielkiej Brytanii (tzw. six-Power draft resolution)¹⁷. Zgodnie z nią Zgromadzenie „uznając przegląd Karty za (pożądany w świetle zdobytych doświadczeń) oraz stwierdzając, że należy go przeprowadzić „w sprzyjających okolicznościach międzynarodowych” zdecydowało się zwołać Ogólną Konferencję dla przeprowadzenia przeglądu Karty „w stosownym czasie”¹⁸. Zgromadzenie powołało Komitet Przygotowawczy, złożony z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich, do rozpatrzenia w konsultacji z Sekretarzem Generalnym ONZ czasu i miejsca odbycia tej konferencji oraz opracowania jej organizacji i procedury¹⁹. Komitet Przygotowawczy, którego oryginalna nazwa brzmiała: „Committee on Arrangements for a Conference for the Purpose of Reviewing the Charter”, zobowiązano do złożenia sprawozdania ze swej działalności na XII sesji Zgromadzenia. Rezolucja 992 (X) zwracała się również do Sekretarza Generalnego ONZ o kompletną publikację dokumentów UNCIO²⁰ stosownie do postanowień rezolucji 796 (VIII) z 1953 r. — a także o przygotowanie i rozpowszechnienie uzupełnień do „Repertory of Practice of the United Nations Organs”.

Tekst uchwalonej na X sesji rezolucji 992 (X) Sekretarz Generalny przekazał Radzie Bezpieczeństwa. Na swym 707 posiedzeniu 16 XII 1955 r. Rada przyjęła — 9 głosami „za”, przy 1 głosie „przecdw” i 1 głosie wstrzymującym się — projekt rezolucji przedstawiony przez delegacje Brazylii, Iranu, Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, w którym wyraziła swe poparcie i zaaprobowała słuszność podjętych przez Zgromadzenie Ogólne działań²¹.

Dokonując podsumowania prac X sesji nad zagadnieniem zwołania konferencji przeglądowej należy zaznaczyć, że na 39 przedstawicieli państw członkowskich, którzy wzięli udział w ożywionej dyskusji nad tą kwestią 27 popierało w zasadzie propozycję zwołania takiej konferencji, uważając jednakże, iż powinna się ona odbyć w korzystnej ku temu „atmosferze międzynarodowej”. Pozostałych 12 państw (w tym państwa socjalistyczne) przeciwnych było jakiegokolwiek rewizji Karty.

Poza wymienioną grupą 6 państw, które były projektodawcami uchwalonej rezolucji, zabierający głos przedstawiciele pozostałych państw

¹⁷ Dok. A/L.201/Rev. 1.

¹⁸ Dok. A/Res/992 (X).

¹⁹ W swej pierwotnej wersji projekt rezolucji przewidywał powołanie powyższego Komitetu z przedstawicieli tylko 18 państw. Po dyskusji zmiany paragrafu 2 projektu, rozszerzającego skład członkowski tego organu, dokonali sami jego inicjatorzy.

²⁰ UNCIO — United Nations Conference of International Organization.

²¹ Dok. S/Res/3505 (X).

popierających zwołanie konferencji przeglądowej posiłkowali się argumentami przytoczonymi przez sprawozdawcę projektu rezolucji, delegata Wielkiej Brytanii, Sir Piersona Dixona. W swej wypowiedzi powrócił on do przytaczanej na poprzednich sesjach kwestii o nie spełnieniu przez ONZ nadziei, jakie pokładali w tej organizacji jej 'założyciele. Przyczyną tego miały być — jego zdaniem — niewłaściwe rozwiązania przyjęte w Karcie. Głównym celem planowanego przeglądu miała być rewizja postanowień Karty zmierzająca do „dostosowania” dech do zmienionych, przez minionych dziesięć lat, warunków międzynarodowych. W wystąpieniu swoim Dixon zwrócił uwagę zebranych także na różnicę między pojęciami „przeгляд” a „rewizja”. Omawiając to zagadnienie delegat brytyjski wskazał, że cel artykułu 109 jest różny od zawartego w artykule 108, dotyczącym poprawek do Karty, w tym sensie, że konferencja zwołana w myśl artykułu 109 będzie przeglądem całej Karty. To, że powinna być ona przejrzana wynika z jej litery, a nie z „ducha”. Przeгляд taki niekoniecznie zaś oznacza zasadniczą jej zmianę. Pozwoli on określić, zdaniem części państw, czy ulepszenie mechanizmów ONZ jest słuszne i pożądane, czy też nie²².

Wypowiedź przedstawiciela Islandii ;na przedostatnim posiedzeniu plenarnym Zgromadzenia poświęconym odnawianemu zagadnieniu była charakterystyczna dla państw, które wstrzymały się od głosu. Były to oprócz Islandii: Indie, Norwegia, Szwecja, Dania, Arabia Saudyjska, Jemen, Jugosławia i Afganistan. Wskazał on, iż wynikający z artykułu 109 paragraf 3 obowiązek rozważenia na X sesji zwołania konferencji rewizyjnej nie oznacza obowiązku zdecydowania o jej zwołaniu. Sformułowanie paragrafu 3 jest zezwalające, a nie zobowiązujące, to znaczy, że Zgromadzenie oraz Rada Bezpieczeństwa mają całkowitą swobodę decydowania w tej sprawie. Nie wynika stąd bowiem żadna prawna konieczność zwołania takiej konferencji. Stwierdził ponadto, że jeżeli istnieją korzystne i przyjazne stosunki międzynarodowe, to zmiany Karty dokonać można bez jakiegokolwiek konferencji przeglądowej. Jeśli zaś stosunki te są naprężone i przeważa napięcie w sytuacji międzynarodowej, to każda taka konferencja skazana jest na niepowodzenie. Nie przyniesie ona żadnego pozytywnego rezultatu. Zdaniem delegacji islandzkiej w obecnej chwili nie należy podejmować żadnej decyzji o zwołaniu konferencji w celu przeglądu Karty²³.

Przeciwnicy zwoływania konferencji, jak również wprowadzania do Karty jakichkolwiek zmian, przytaczali wiele istotnych argumentów na to, że jest ona skutecznym i elastycznym instrumentem międzynarodowym. Przedstawiciel Białoruskiej SRR Kisielow podkreślając przydatność Karty w jej obecnej formie do działań na rzecz utrzymania międzynaro-

²² Dok. A/PV.542 - 546.

²³ A/PV.546, pp 8 - 10.

dowego pokoju i bezpieczeństwa, ogólnego rozwoju i przyjaznej współpracy między państwami oświadczył, iż nie wymaga ona żadnego przeglądu. Wskazał, że rezultatem prób zmiany Karty i rewizji jej podstawowych postanowień będzie pozbawienie jej skuteczności i podkopanie fundamentalnych założeń Organizacji Narodów Zjednoczonych²⁴.

V. LATA 1955-1982

X sesja Zgromadzenia Ogólnego była punktem kulminacyjnym rozważań i dyskusji nad rewizją Karty. Omówiona powyżej rezolucja 992 (X) z 21 XI 1955 r. to swego rodzaju modus vivendi między usilnymi staraniami części państw, przede wszystkim członków nowo przyjętych, a twórcami Organizacji i dużą grupą pozostałych państw — uczestników konferencji w San Francisco. Tak zwani młodszy członkowie ONZ, wskazując na nieskuteczność wielu działań podejmowanych przez Organizację, powołując się na polityczne i gospodarcze przemiany, jakie zaszły od 1945 roku, oraz szermując hasłem demokratyzacji stosunków międzynarodowych dążyli do jak najszybszego dokonania określonych zmian w Karcie. Założyciele organizacji, przede wszystkim zaś niektórzy stali członkowie Rady Bezpieczeństwa, konsekwentnie broniąc tego dokumentu, przeciwni byli jakimkolwiek strukturalnym zmianom ONZ. Zdaniem części tych państw starania o wzmocnienie roli Organizacji polegają na ścisłym przestrzeganiu Karty i zawartych w niej zasad.

Po roku 1955 kwestia przeprowadzenia rewizji Karty czy też zwołania Ogólnej Konferencji dla jej przeglądu przestały być jedną z najbardziej emocjonujących spraw na obradach kolejnych sesji. Na następnych posiedzeniach plenarnych w latach 1957, 1959, 1961, 1962, 1963 i 1965, w każdorazowo uchwalanej w tej materii rezolucji, Zgromadzenie Ogólne utrzymywało Komitet Przygotowawczy dla zwołania konferencji przeglądowej, polecając mu prowadzenie dalszej działalności²⁵. W dyskusjach nad sprawozdaniami Komitetu, jak i nad projektami poszczególnych rezolucji dominował pogląd, iż potrzeba przeglądu Karty wynika ze zmieniających się warunków międzynarodowych. Podkreślano szczególnie konieczność poszerzenia składu Rady Bezpieczeństwa oraz Rady Gospodarczej i Społecznej, gdyż czyniłoby to zadość żądaniom sprawiedliwego rozdziału miejsc w głównych organach ONZ, a tym samym zwiększyłoby ich reprezentatywność przez udział w ich pracy nowych państw członkowskich, głównie z Afryki i Azji²⁶.

²⁴ Dok. A/PV.546, p. 66.

²⁵ Dokumenty: A/Res/1136 (XII), A/Res/1381 (XIV), A/Res/1670 (XVI), A/Res/1756 (XVII), A/Res/1993 (XVIII), A/Res/2114 (XX).

²⁶ Zob. przemówienia przedstawiciela Ghany na XVI sesji Zgromadzenia Ogólnego — dok. A/4897, oraz na XVII sesji — dok. A/5193, a także rezolucję 974 BiC (XXXVI) przyjętą przez Radę Gospodarczą i Społeczną 22 VII 1963 r.

Ugruntowaną w artykule 23 Karty zasadę stałego członkostwa niejednokrotnie uważano za wykraczającą przeciwko zasadzie suwerennej równości państw. Proponowano albo całkowite zniesienie stałego członkostwa, albo takie powiększenie liczby stałych członków, by właściwie reprezentować 5 najważniejszych regionów świata. Różne państwa żądały także zniesienia prawa weta lub zachowania go pod warunkiem, że grono stałych członków zostanie odpowiednio rozszerzone.

Przedstawiono również argumenty przeciw przeglądowi Karty, np. twierdzono, że dyskutowanie tego zagadnienia bez uzyskania należnych uprawnień przez Chińską Republikę Ludową w ONZ jest kolejnym przykładem gwałcenia wielu postanowień tego dokumentu. Bez uczestnictwa ChRL niemożliwe jest zarówno zwołanie konferencji przeglądowej, jak i wprowadzenie poprawek do Karty w myśl procedury przewidzianej w tym celu w artykule 108²⁷.

Przeciwko zwołaniu takiej konferencji zdecydowanie wystąpił na XX sesji Zgromadzenia Ogólnego przedstawiciel ZSRR Morozow. Stwierdził on m. in., że Karta Narodów Zjednoczonych wytrzymała próbę czasu i nadal zabezpiecza konieczne podstawy zgodnego działania państw w interesie pokoju i współpracy międzynarodowej. Właściwym odzwierciedleniem zmian, które zaszły w Organizacji od 1945 r., były poprawki wprowadzone do Karty w 1963 r., rozszerzające skład Rady Bezpieczeństwa i Rady Gospodarczej i Społecznej. Wejście w życie tych poprawek wymagało dokonania także zmian w kilku innych postanowieniach Karty. Wzrosła liczba państw będących niestałymi członkami Rady Bezpieczeństwa. Zwiększyła się tym samym możliwość bardziej obiektywnej oceny faktów i sytuacji, które rozstrzyga ten niezmiernie istotny organ ONZ. Wzrosło więc, przynajmniej w założeniach, prawdopodobieństwo podejmowania bardziej prawidłowych i skuteczniejszych decyzji. Tych doniosłych zmian wprowadzonych na XVIII sesji nie można traktować jako rewizji Karty. Dokonano ich opierając się na procedurze poprawek przewidzianej w artykule 108. Dalej w swej wypowiedzi Morozow oświadczył, iż na równi z działalnością zmieniającą do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa należy koniecznie położyć nacisk na uniemożliwienie i zaprzestanie wszelkich prób zmiany lub — jak się wyraził — „podkopania” (undermine) bądź w ten czy inny sposób „okpienia” (circumvent) postanowień Karty. Obowiązkiem członka ONZ — jak podkreślił — jest nie zmiana, lecz ścisłe przestrzeganie i wprowadzanie w życie postanowień tego dokumentu²⁸.

Istotne novum w przyjętej przez Zgromadzenie rezolucji 2285 (XXII) polegało na tym, że nie określała ona następnego terminu zwołania Komitetu Przygotowawczego, lecz stanowiła, że o zwołanie posiedzenia Ko-

²⁷ Por. oświadczenie delegata ZSRR na XVI sesji Zgromadzenia — dok. A/4877 oraz delegacji CSRS i ZSRR na XVII sesji Zgromadzenia — dok. A/5193.

²⁸ Dok. A/PV.1407.

mitetu może zwrócić się do Sekretarza Generalnego ONZ każdy członek organizacji, gdy uzna to za stosowne²⁹.

W dyskusji nad wprowadzonym do porządku obrad XXIV sesji zagadnieniem „Potrzeby rozważenia sugestii dotyczących przeglądu Karty Narodów Zjednoczonych”³⁰ przedstawiciel Kolumbii przedłożył w imieniu kilku państw środkowej i południowej Ameryki projekt rezolucji o ustanowienie specjalnego komitetu dla zbadania propozycji złożonych w tej sprawie przez państwa członkowskie³¹. Celem tego komitetu miało być poznanie opinii 75 państw, które nie uczestniczyły w podpisaniu Karty w San Francisco.

W myśl przyjętej 11 XII 1970 r., na jubileuszowej XXV sesji Zgromadzenia Ogólnego, rezolucji 2697 (XXV) Sekretarz Generalny ONZ został zobowiązany do zwrócenia się do poszczególnych państw członkowskich o przekazanie ich poglądów i propozycji co do przeglądu Karty³².

W debacie plenarnej na XXVII sesji przedstawiono trzy projekty rezolucji, z których powszechną aprobatę uzyskał projekt delegacji Holandii, do której dołączyły później Urugwaj i Turcja³³. Wskazano w nim m. in., że na zapytanie Sekretarza Generalnego odpowiedziało tylko 29 państw, czyli mniej niż 1/4 ogółu członków organizacji, w związku z tym nie można na podstawie ich odpowiedzi tworzyć powszechnej opinii Narodów Zjednoczonych. Przegląd Karty *me* mający powszechnego poparcia skierowany byłby przeciwko wzmocnieniu skuteczności działania ONZ. Projekt proponował, aby Sekretarz Generalny ONZ ponownie zwrócił się o nadesłanie uwag co do celowości przeprowadzenia przeglądu Karty oraz aktualnych propozycji w tym zakresie do tych państw, które nie zastosowały się do postanowień rezolucji 2697 (XXV). Projekt Holandii zgromadzenie przyjęło zdecydowaną większością głosów i uchwaliło jako rezolucję 2968 (XXVII)³⁴.

Kolejnym ważnym etapem trwających na forum Zgromadzenia oraz innych organów rozważań i dyskusji na temat zwiększenia skuteczności funkcjonowania ONZ było przyjęcie rezolucji 3349 (XXIX)³⁵. W myśl

²⁹ Dok. A/Res/2285 (XXII).

³⁰ Punkt ten wprowadzono do porządku obrad tej sesji na propozycję Komitetu Ogólnego Zgromadzenia, zawartą w jego szóstym raporcie — por. dok. A/7700/Add.5 § 1.

³¹ Dok. A/76519.

³² Dok. A/Res/2697 (XXV), także dok. A/C.6/L.886.

³³ Pozostałe projekty to: przedstawiony przez Filipiny w imieniu grupy 20 państw Afryki, Azji, Ameryki Południowej i Środkowej oraz Włoch i Hiszpanii — dok. A/C.6/L.870, a także projekt Czechosłowacji — dok. A/C.6/L.871.

³⁴ Dok. A/Res/2968 (XXVII).

³⁵ Była ona zgodna z projektem przedstawionym z inicjatywy 35 państw Afryki, Azji, Ameryki Południowej oraz Włoch i Hiszpanii z 29 XI 1974 — por. dok. A/C.6/L.1002. Inne projekty to: przedstawiony przez grupę państw socjalistycznych z 29 XI 1974 — dok. A/C.6/L.1001; Arabię Saudyjską — także z 29 XI 1974 — dok. A/C.6/1008 oraz delegację Kanady z 5 XII 1974 — dok. A/C.6/L.1011.

jej postanowień Zgromadzenie powołało Komitet Ad Hoc do Spraw Karty Narodów Zjednoczonych złożony z 42 członków wyznaczonych przez przewodniczącego Zgromadzenia zgodnie z zasadą równego podziału geograficznego. Do zadań tego organu należało:

- 1) szczegółowe przedyskutowanie spostrzeżeń nadesłanych przez rządy państw członkowskich,
- 2) analiza wszystkich dodatkowych propozycji, jakie rządy złożą kierując się podniesieniem zdolności ONZ do wypełniania swych celów,
- 3) rozważenie także innych propozycji bardziej efektywnego funkcjonowania organizacji, które nie wymagają zmiany Karty,
- 4) sporządzenie wykazu tych propozycji, które wzbudzą szczególne zainteresowanie członków komitetu.

Rezolucja ponownie zwracała się do państw członkowskich o złożenie lub zaktualizowanie swych uwag, stosownie do rezolucji 2697 (XXV), a także do Sekretarza Generalnego ONZ o przedstawienie Komitetowi Ad Hoc doświadczeń zdobytych w stosowaniu postanowień Karty, a dotyczących sekretariatu. Po blisko miesięcznych dyskusjach przygotowano oparte na uzyskanych propozycjach i uwagach części państw oraz na poglądach wyrażonych na poprzednich sesjach Zgromadzenia sprawozdanie Komitetu Ad Hoc i przesłano je Komitetowi VI. Nie odbiegało ono w swej treści od sprawozdań Komitetu Przygotowawczego z lat 1955 - - 1967. W sprawozdaniu stwierdzono, że chociaż wiele państw podkreślało konieczność zmian w Karcie lub innych udoskonalień funkcjonowania Organizacji, duża jednak część członków Komitetu stała na stanowisku, że rezultatem zmian może być wzrost niekorzystnego dla ONZ napięcia międzynarodowego³⁶.

Na XXX sesji Zgromadzenia Ogólnego Komitet VI rozważał potrzebę przeglądu Karty łącznie z zagadnieniem umocnienia¹ roli Narodów Zjednoczonych celem utrzymania i konsolidacji międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz popierania zasad prawa międzynarodowego w stosunkach pomiędzy państwami. Zgodnie z rezolucją 3499 (XXX) Zgromadzenie Ogólne przekształciło dotychczasowy Komitet Ad Hoc w Komitet Specjalny do Spraw Karty oraz umocnienia roli Organizacji zwiększając liczbę jego członków do 47 państw³⁷. Z tą chwilą styl pracy Komitetu Specjalnego upodobnił się do działalności prowadzonej przez podobne organy powołane wcześniej przez Zgromadzenie dla rozpatrywania omawianego problemu. W corocznie podejmowanych rezolucjach, opartych na składanych przez Komitet sprawozdaniach, Zgromadzenie utrzymywało ten organ, powierzając mu dalsze analizowanie powyższego zagadnienia.

Związanie przeglądu Karty z zagadnieniem umocnienia Organizacji

³⁶ Dok. A/10033.

³⁷ Dok. A/Res/3499 (XXX).

sprawiło, że obok propozycja wprowadzenia różnych zmian do Karty, np. z uwagi na sposób głosowania w Radzie Bezpieczeństwa, czy też zasadność dalszego istnienia prawa weta³⁸, czołowe miejsce w pracach Komitetu zajęło zagadnienie pokojowego rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych³⁹. Poświęcił mu większość swych obrad Komitet Specjalny w ostatnich kilku latach⁴⁰.

VI. WNIOSKI

Podsumowując prace Zgromadzenia Ogólnego oraz innych organów nad zagadnieniem rewizji Karty Narodów Zjednoczonych trzeba zauważyć, że to niezwykle interesujące, a zarazem kontrowersyjne zagadnienie było w różnych stadiach zainteresowania członków Organizacji.

Wysuwane postulaty rewizyjne obejmowały wiele sfer działalności ONZ. Wskazywana najczęściej jako wymagająca zmiany zasada jednomyślności stałych członków Rady Bezpieczeństwa, związane z nią prawo weta oraz tzw. stałe członkostwo oparły się atakom i nadal są uznane i aprobowane przez zdecydowaną większość państw członkowskich. Wprowadzone w 1963 r. poprawki do kilku artykułów Karty czyniły zadość żądaniu dostosowania niektórych rozwiązań z San Francisco do zasadniczo zmienionej sytuacji międzynarodowej.

Brak szczegółowego i jasnego określenia roli i kompetencji poszczególnych głównych organów Organizacji wpływa niewątpliwie negatywnie na efektywność podejmowanych działań. Jako przykład może tu służyć działalność Zgromadzenia Ogólnego i Rady Bezpieczeństwa w celu utrzymania i zabezpieczenia pokoju światowego. Z pewnością wymaga modyfikacji rola i zakres działalności Rady Powierniczej i całego systemu powiernictwa ONZ, gdyż poza nielicznymi jednostkowymi przypadkami proces dekolonizacji został dziś już zakończony. Rozbudowania i ulepszenia wymagają instrumenty służące pokojowemu rozstrzygnięciu sporów międzynarodowych. Instytucjonalne polepszenie w tej sferze przynieść może albo tworzenie komisji pośredniczących i komisji rozjemczych, także w sporach związanych z rozwojem gospodarczym i postępem technicznym, albo też zwiększenie roli MTS.

W dyskusji zgłoszono także wiele innych propozycji zmian Karty, związanych m. in. z międzynarodową ochroną praw człowieka, zwłaszcza z zabezpieczeniem kontroli ich urzeczywistniania, jak też z zagadnie-

³⁸ Zob. projekt rezolucji przedłożony na posiedzeniu Komitetu VI w 1979 r. przez delegacje Grecji i Libii — dok. A/C.6/34/L.8.

³⁹ Por. dyskusję nad projektem tzw. deklaracji z Manili — dok. A/35/33 i Corr. 1.

⁴⁰ Por. dokumenty: A/32/33, A/33/33, A/34/33, A/35/33, A/36/33.

mieni przyjmowania nowych członków do Organizacji, co związane jest z często podkreślaną zasadą powszechności ONZ.

Rozwiązaniu tych zagadnień z pewnością sprzyjać będzie dostosowanie treści wielu postanowień Karty do zmienionych, w okresie minionych blisko 40 lat istnienia ONZ, warunków funkcjonowania społeczności międzynarodowej.

Istnieją też postanowienia, które dziś już są „przestarzałe”, utraciły bowiem swe pierwotne znaczenie. Należą do nich artykuły 106 i 109 paragraf 3 oraz odnoszące się do tzw. państw nieprzyjacielskich artykuły 53 i 107. Wszystkie państwa określone na konferencji w San Francisco tym mianem obecnie są członkami Organizacji.

Rekapitułując należy stwierdzić, że zagadnienia problemu rewizji czy przeglądu Karty Narodów Zjednoczonych nie można zaliczyć do tzw. zamkniętych stron działalności Organizacji. Przeciwnie, jest on stale obecny w katalogu spraw rozważanych przez jej organy. Zainteresowanie nim wzrasta w okresach napięcia, słabnie zaś w chwilach względnego spokoju w sytuacji międzynarodowej. W blisko 40 lat trwających dyskusjach wzrastała jak i malała liczba gorących zwolenników przeglądu czy rewizji Karty, a tym samym zmiany struktury Organizacji bądź form jej działalności.

Trudno jest też precyzyjnie rozgraniczyć zwolenników i przeciwników rewizji tego dokumentu. Linie podziału przebiegają bowiem bardzo różnorodnie. Związane są one niewątpliwie ze znacznym zróżnicowaniem gospodarczym i politycznym między poszczególnymi grupami państw. Wiele nowo powstałych w procesie dekolonizacji państw, głównie z Afryki i Azji, dążyło do rewizji niektórych postanowień Karty, upatrując w tym korzystną dla siebie zmianę uregulowań z San Francisco,

Od pierwszych chwil obowiązywania Karty Narodów Zjednoczonych są państwa konsekwentnie opowiadające się za nienaruszalnością postanowień tego fundamentalnego dokumentu prawnomiędzynarodowego. Jak wielokrotnie wskazywali przedstawiciele delegacji polskiej, zwiększenie skuteczności ONZ i wzrost jej znaczenia w społeczności międzynarodowej zależy nie tyle od zmiany czy rewizji Karty, ile od ścisłego przestrzegania i stosowania się do zawartych w artykule 2 zasad Narodów Zjednoczonych oraz innych postanowień służących urzeczywistnieniu podstawowych celów społeczności państw⁴¹.

Nie można tu nie wspomnieć o stosunku tych państw, które są twórcami ONZ. Ich interesy w największej mierze wpływają na rozwój sytuacji międzynarodowej, a tym samym na funkcjonowanie i skuteczność

⁴¹ Por. oświadczenia członków delegacji PRL: J. Katza-Suchego na VIII sesji Zgromadzenia — dok. A/C.6/SR. 371-380; M. Naszkowskiego na X sesji — dok. A/PV. 544; A. Kłafkowskiego na XXIV sesji — dok. A/C.6/SR.1175; H. Sokalskiego na XXX sesji — dok. A/10033, na XXXII sesji — dok. A/32/33 oraz A/AC.183/SR.16.

działań podejmowanych przez Organizację. Rola tych państw jest tutaj kluczowa z racji ich potencjału gospodarczego, ludnościowego oraz różnic ideologiczno-ustrojowych. Przyjęcie najbardziej ważkich poprawek do Karty mogłoby istotnie okroić prawa wielkich mocarstw, ponieważ zaś każda zmiana zależy od ich zgody jako stałych członków Rady Bezpieczeństwa, przeto jest problematyczne i mało prawdopodobne, aby re wizję całej Karty można było dokonać w najbliższej przyszłości.

THE QUESTION OF REVISING THE UNITED NATIONS' CHARTER

Summary

The present article concerns a question of revising the UN Charter, which is essential both from the political and international law point of view. It is regulations of the Charter which are the legal guarantee of maintaining world peace and security.

Changes in international community which took place in the decades of forties and fifties in the scope of political differentiation of states, esp. the so-called great powers and in completion of the de-colonization resulted in increasing tendencies to revise several provisions of that document. Main subject of activities were: abolishing or limiting a principle of permanent membership of the Security Council, and the related right to veto, another definition of a role and competence division of particular main organs of the organization- e.g. activities of the General Assembly and Security Council in the scope of maintaining and securing peace, defining a new formula of the Trusteeship Council

In the opening part of the article the author presents general procedures of introducing amendments and changes in agreements referring to preparatory works to the Vienna Conference on the Law of Treaties and to the relevant regulations provided by the Convention of 1969.

Next, the author examines a question of revising the Charter in the light of its own provisions proving a lack of substantial differences between the procedure of art. 108 on introducing amendments and the procedure provided in art. 109, esp. in its par. 2 on calling the Conference for the Purpose of Revising.

The main part of the study presents the origins and works on the revision of the Charter, on the grounds of the activities undertaken in the General Assembly and in the Sixth Committee and in other ad hoc appointed bodies.

The author concludes his remarks focusing on the perspectives of realization a process of revising the UN Charter which seems to be heavily affected by the political designs of states of groups of states-members of the UN.